

Liiketoimintaosaamisen perusopintokokonaisuus 25 op

Liiketoimintaosaamisen perusopintokokonaisuuteen haetaan suorittamalla pääsykoetenttinä toimiva kokonaisuuden ensimmäinen opintojakso "LTO1 Johdatus liiketoimintaosaamiseen". Lisätietoja kokonaisuudesta TuKKK:n www-sivuilla.

Pakolliset opintojaksot 16 op

TALB2754 Lto1 Johdatus liiketoimintaosaamiseen 3 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on tuottaa opiskelijalle yleiskuva liiketoimintaosaamisen osa-alueista peruskäsitteineen.

Sisältö: Organisaatorakenteet ja ihmisten johtaminen, markkinoinnin tehtävät ja prosessit, ulkoinen ja sisäinen laskentatoimi sekä rahoitus.

Suosittelut suoritusajankohta: Erillinen tenttitilaisuus 5.9.2011 klo 16-18 Pub1-salissa (jos paikkoja kiintiössä on jäljellä, tästä tentistä ehtii vielä mukaan LTO-kokonaisuuden lukuvuoden 2011-2012 opintoihin), tai kaikkina kauppakorkeakoulun taloustieteen laitoksen kirjatenttipäivinä.

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti. Jokaisesta teoksesta on saatava puolet maksimipistemäärästä.

Kirjatentin hyväksytyt suoritus antaa oikeuden osallistua seuraavana lukuvuonna Liiketoimintaosaamisen (LTO)

perusopintokokonaisuuden muille opintojaksoille. Muut opintojaksot on kuvattu muualla opinto-oppaassa.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Johtaminen ja organisointi - teemoja, näkökulmia ja haasteita luvut 1-5 (sivut 1-154) Peltonen, Tuomo KY-Palvelu Oy, Keuruu 2007 ISBN 978-952-99060-5-5
2. Strategisen markkinoinnin perusteet Tikkanen, Henriikki & Aspara, Jaakko & Parvinen, Petri Talentum Media Oy, Helsinki 2007 ISBN 978-952-14-1226-4
3. Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen Kinnunen, Juha & Laitinen, Erkki K. & Laitinen, Teija & Leppiniemi, Jarmo & Puttonen, Vesa KY-Palvelu Oy, Keuruu 2007 ISBN 978-952-99060-4-8

Lisätiedot: Kurssin voi suorittaa 1. osana liiketoimintaosaamisen perusopintokokonaisuutta tai LTO-erillisopintojaksona.

Vastuuhenkilö(t): Jorma Lehtimäki

LITO9002 Lto2 Yritystoiminta kokonaisuutena 2 op

Tavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa analysoida yritystä ja sen kilpailuympäristöä sekä hyödyntää taloudellista informaatiota päätöksenteon tukena.

Sisältö: Opintojakso muodostaa integroivan osan liiketoimintaosaamisen opetuksessa. Johdantoluennolla opiskelija saa yleistietoa liiketoimintaosaamisesta ja Lto-opintokokonaisuudesta. Yrityssimulaatioissa opiskelijalle hahmottuu kokonaiskäsitteiden yrityksen toiminnoista.

Toteutustavat: 1. Lto-kokonaisuuden johdantoluento, 4 tuntia, syksyn I periodilla viikolla 36.

2. Yrityssimulaatiot. Pelataan max. 24 hengen ryhmissä, 3 krt / 5 h, yhteensä 15 h/ryhmä, II, III ja IV periodilla.

Syksy 2011:

Ryhmä 1: Viikot 43-45, perjantaisin klo 8-13

Ryhmä 2: Viikot 46-48, perjantaisin klo 8-13

Kevät 2012:

Ryhmä 3: Viikot 2-4, perjantaisin klo 8-13

Ryhmä 4: Viikot 5-7, perjantaisin klo 8-13

Ryhmä 5: Viikot 11-13, perjantaisin klo 8-13 (vain, jos edelliset ryhmät täyttyvät ja tähän ryhmään ilmoittautuneita on riittävästi)

Vaadittavat opintosuoritukset: Johdantoluento, yrityssimulaatio ja siihen liittyvät harjoitustehtävät

Arviointi: Hyväksytyt/hylätyt.

Lisätiedot: Yrityssimulaatioissa on läsnäolopakko ryhmän kaikilla kolmella pelikerralla. Sitovat ilmoittautumiset ryhmiin NettiOpsun kautta. Lisätietoja johdantoluennolla.

Vastuuhenkilö(t): Elina Pelto ja nn

YR229001 LtoYR3 Yrittäjyys 3 op

Tavoitteet: Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää yrittäjyyttä niin yhteiskunnallisena ilmiönä kuin yksittäisen yrittäjän ja yrityksen kehitysvaiheiden näkökulmista. Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee yrittäjyyden keskeiset teoreettiset käsitteet ja näkökulmat sekä ymmärtää yrittäjyyden erilaiset muodot. Lisäksi opiskelija kykenee arvioimaan yrittäjyyttä erityisesti akateemisen loppututkinnon suorittaneen uravaihtoehtona.

Sisältö: Opintojakso antaa perustiedot yrittäjyydestä osana suomalaista yhteiskuntaa.

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Tarinoita akateemisesta yrittäjyydestä: asennetta, osaamista ja oivalluksia. Paasio, Kaisu & Pukkinen, Tommi (toim.) (2007).
2. Luentomateriaali
3. Muu luennoitsijan ilmoittama kirjallisuus

Vastuuhenkilö(t): Jarna Heinonen

JO029006 LtoJ06 Johtajuus 2 op

Tavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tunnistaa erilaisia käsityksiä ihmisen johtamisesta ja miten johtajuuskäytännöt voivat poiketa eri toimintaympäristöissä.

Sisältö: Opintojakso tutustuttaa opiskelijan johtajuuden peruskysymyksiin ja johtamistapojen kehittymiseen ja niiden haasteisiin eri toimintaympäristöissä. Opintojakson keskeisenä tarkastelukohteena on ihminen organisaatiossa, johtajana ja johdettavana.

Toteutustavat: Luennot 10 h, viikot 36-41

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Seeck, Hannele (2008) Johtamisopit Suomessa.

Vastuuhenkilö(t): Maija Vähämäki

LT019003 LtoLR7 Kirjanpidon perusteet 2 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle perustiedot kirjanpidon tekemiseen ja tulkitsemiseen liittyvistä käsitteistä ja kirjanpidon ajattelutavasta.

Sisältö: Opetuksessa painottuvat kirjanpidon keskeiset käsitteet ja periaatteet, tilikauden aikaisten kirjausten ja tilinpäätöksen välinen yhteys sekä tuloslaskelman ja taseen rakenne.

Toteutustavat: Luennot 12 h ja harjoitukset 12 h (ryhmät 1-4)

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Yrityksen kirjanpito: perusteet ja sovellusharjoitukset (2. uud. laitos 2008). Ihantola Eeva-Mari, Leppänen, Pasi (et al.) Gaudeamus Helsinki (2008 tai uudempi). Soveltuvien osin.

Vastuuhenkilö(t): Matti Niinikoski

LT019005 LtoLR8 Johdon laskentatoimen perusteet 2 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat yrityksen talouden suunnitteluun, ohjaukseen ja päätöksentekoon johdon laskentatoimen keskeisten käsitteiden ja laskentamenetelmien avulla. Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee johdon laskentatoimen keskeiset kannattavuuteen liittyvät käsitteet sekä kykenee ratkaisemaan tuotekohtaisen laskennan perusongelmia. Opiskelijalla on kyky soveltaa opintojaksolla esitettyjä käsitteitä ja menetelmiä tuotekustannuslaskennan ja katetuottoanalyysin sovellutuksiin.

Sisältö: Opintojakso tarjoaa yleiskäsityksen sekä tuotekohtaisen kannattavuuslaskennan perusongelmista että yrityksen ohjauksesta kannattavuusinformaation avulla. Opetuksen ydinalue on taloudellisessa suunnittelussa, mm. tuotekohtaisen kustannus- ja kannattavuuslaskennan yleisissä periaatteissa ja katetuottoanalyysissä. Kurssi konkretisoi kirjatentin "Johdatus liiketoimintaosaamiseen" esille tuomia keskeisiä kannattavuuden suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä.

Toteutustavat: Luennot 12 h ja harjoitukset 12 h (ryhmät 1-5)

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Johdon laskentatoimi (6. painos), Neilimo Kari; Uusi-Rauva Erkki (2005) Edita, Helsinki. Luvut 1-3, 5.

Vastuuhenkilö(t): Minna Vähäsalo

MA039012 LtoMA9 Markkinointi kansainvälisessä ympäristössä 2 op

Tavoitteet: Opiskelija ymmärtää markkinointiajattelun peruseräpäätet ja merkityksen liiketoiminnassa sekä tuntee markkinoinnin peruskäsitteet.

Sisältö: Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijoille kuva markkinoinnin peruskäsitteistä ja markkinointiajattelusta muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Kurssilla perehdytään markkinoinnin eri suuntauksiin ja niiden kehittämiseen, yritysten toimintaympäristöön markkinoinnin näkökulmasta sekä markkinoinnin keskeisiin kilpailukeinoihin.

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t. Kirjallinen kuulustelu 600012 Markkinointi kansainvälisessä toimintaympäristössä, luennot ja kirjallisuus, 2 op

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen kuulustelu "Markkinointi kansainvälisessä toimintaympäristössä", luennot ja kirjallisuus, 2 op

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Essentials of Marketing. Prentice Hall, Harlow, Blythe, Jim (2001),0273646672.

Vastuuhenkilö(t): Harri Terho ja Elina Pelto

Vaihtoehtoiset opintojaksot 9 op

Suoritettava 9-20 opintopistettä

YR229002 LtoYR4 Projektijohtaminen 2 op

Tavoitteet: Opintojakson jälkeen opiskelija osaa määritellä projektityöskentelyn prosessina, tuntee keskeisimmät projektijohtamisen työkalut ja menetelmät sekä hahmottaa projektijohtamisen kokonaisuuden esimies- ja johtamistoimintojen näkökulmasta. Kurssilla luodaan konkreettinen katsaus projektijohtamiseen tapausesimerkkien kautta. Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on perusvalmiudet projektien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tehtävä

Arviointi: Numerolla 1-5.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Luentomateriaalit ja case-materiaalit
2. Kurssilla ilmoitettava kirjallisuus

Vastuuhenkilö(t): Pasi Malinen ja nn

JO029005 LtoJO5 Strateginen johtaminen ja liiketoiminnan kehittäminen 3 op

Tavoitteet: Osaamistavoitteena on, että kurssin suoritettuaan opiskelija tunnistaa strategisen johtamisen peruskäsitteistön ja osaa soveltaa sitä eri toimialojen ja kilpailutilanteiden analysointiin.

Sisältö: Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat strategisen johtamisen peruskäsitteisiin ja ulottuvuuksiin, joiden suhteen yritykset ja toimialat eroavat toisistaan. Teoreettisen aineksen, yritysesimerkkien ja pohdintatehtävien kautta opiskelija oppii havainnoimaan ja tulkitsemaan yritysten ja toimialojen kehitystä. Strateginen johtaminen tarjoaa liiketoimintaan ja liiketoiminnan kehittämiseen eri oppiaineiden aikaisemmissa opintojaksoissa jo esille tulleita näkökohtia yhdistävän tarkastelutavan.

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t, Harjoitukset 4 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: 1. Kirjallinen kuulustelu (75 %) ja

2. Harjoitusraportti (25 %). Opiskelijat laativat 4-6 henkilön ryhmissä raportin valitsemansa toimialan/yritysten liiketoimintaympäristön kehittymisestä ja strategisesta kilpailutilanteesta. Luennot pohjustavat harjoitustyön laatimista.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Suositus on, että perusopintokokonaisuuden muista opintojaksoista on suoritettu ainakin 10 op.

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Luennoitsijan ilmoittama materiaali

Vastuuhenkilö(t): Kirsi Lainema

JO029007 LtoJO6.1 Henkilöstöjohtaminen 3 op

Tavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee henkilöstöjohtamisen peruskäsitteistön, tunnistaa henkilöstöjohtamisen tehtäväkentän ja ymmärtää henkilöstöjohtamisen strategisen roolin yrityksissä ja organisaatioissa.

Sisältö: Opintojaksolla opiskelija saa kokonaiskuvan henkilöstövoimavarojen johtamisen kentästä. Henkilöstöjohtamisen teorioiden, käytännön esimerkkien ja pohdintatehtävien kautta opiskelija tutustuu henkilöstöjohtamisen vastuualueisiin ja ajankohtaisiin kehittämishaasteisiin.

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: 1. Kirjallinen kuulustelu

2. Luennoilla käsiteltävä harjoitustehtävä, joka tehdään ryhmätyönä

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Perusopintokokonaisuuteen kuuluva kurssi LtoJO6 Johtajuus

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Henkilöstöjohtaminen. Strateginen kilpailutekijä. Viitala, Riitta (2009).

2. Luennoitsijan ilmoittama kirjallisuus ja artikkelit

Vastuuhenkilö(t): Essi Saru

LT019004 LtoLR7.1 Tilinpäätössuunnittelun perusteet 3 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on lisätä opiskelijan ymmärrystä kirjanpidosta tuomalla mukaan verotukseen ja tilinpäätöksen lukemiseen liittyviä asioita.

Sisältö: Opintojaksolla käsitellään arvonlisäverotuksen perusteita, kirjanpidon ja elinkeinoverotuksen yhteyttä ja eroja sekä tilinpäätössuunnittelun ja tilinpäätöksen lukemisen perusteita.

Toteutustavat: Luennot 14 h ja harjoitukset 14 h (ryhmät 1-2)

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Perusopintokokonaisuuteen kuuluva kurssi LtoLR7 Kirjanpidon perusteet

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Yrityksen kirjanpito: perusteet ja sovellusharjoitukset (2. uud. laitos 2008). Ihantola Eeva-Mari, Leppänen Pasi (et al.), Gaudeamus, Helsinki (2008 tai uudempi).

Vastuuhenkilö(t): Matti Niinikoski

LT019006 LtoLR8.1 Laskentatoimi yrityksen ohjauksen ja päätöksenteon apuna 3 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on laajentaa ja syventää kurssilla "Johdon laskentatoimen perusteet" annettua käsitystä johdon laskentatoimen roolista yrityksen kannattavuuden suunnittelussa ja ohjauksessa. Tavoitteena on perehdyttää opiskelija yrityksen kustannus- ja kannattavuusinformaation tuottamiseen ja hyväksikäyttöön sekä johdon laskentatoimen mahdollisuuksiin tukea yrityksen johdon päätöksentekoa ja ohjausta. Opetuksen ydinalueita ovat mm. tuotekohtaisen kannattavuuden laskenta ja budjetoinnin perusteet. Opintojakson tarkoituksena on myös kehittää opiskelijan valmiutta soveltaa esitettyjä ratkaisutapoja erilaisissa johdon päätöstilanteissa. Opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee tuotekohtaisen kustannusinformaation hyväksikäyttötilanteet sekä tuotekohtaisen laskennan peruseriaatteet ja laskentatavat. Opiskelijalla on käsitys budjetoinnin roolista yrityksen päätöksenteossa ja kyky soveltaa tuotekustannuslaskennan laskentatapoja erilaisissa johdon päätöstilanteissa.

Toteutustavat: Luennot (Vilja) 12 h ja harjoitukset (Vähäsalo) 12 h (ryhmät 1-2)

Vaadittavat opintosuoritukset: Kirjallinen tentti.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Perusopintokokonaisuuteen kuuluva kurssi LtoLR8 Johdon laskentatoimen perusteet

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Johdon laskentatoimi (6. painos), Neilimo, Kari; Uusi-Rauva, Erkki (2005), Edita, Helsinki. Luvut 6-7, 15.
2. Management and cost accounting (4th ed.), Alnoor Bhimani et al. (2008), Prentice Hall, Upper Saddle River. Luvut 1-5.

Vastuhenkilö(t): Tuula Vilja ja Minna Vähäsalo

MA039013 LtoMA9.1 Palvelujen markkinointi 3 op

Tavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää palvelujen merkityksen liiketoiminnan osana, tuntee palvelujen markkinoinnin keskeiset käsitteet sekä tunnistaa oman alansa asiantuntijuuden markkinointiin liittyviä erityispiirteitä.

Sisältö: Opintojaksossa perehdytään palveluliiketoiminnan erityiskysymyksiin ja tarkastellaan palveluja yrityksen tuotteena, kilpailukeinona sekä arvonluonnin näkökulmana. Jaksossa käsitellään palveluiden ja erityisesti asiantuntijapalveluiden tunnuspiirteitä ja markkinoinnillisia haasteita sekä palveluntuottajan että asiakkaan näkökulmasta.

Suositteltu suoritusajankohta: III periodi

Toteutustavat: Luento-opetus 12 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: Harjoitustyö(t) + kirjallinen tentti. 1. Harjoitustyö, jossa opiskelija tarkastelee omaan alaansa liittyvää palvelua markkinoinnin näkökulmasta. Harjoitustyö tehdään ryhmätyönä.

2. Kirjallinen kuulustelu, luennot ja kirjallisuus.

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Perusopintokokonaisuuteen kuuluva kurssi LtoMA9 Markkinointi kansainvälisessä ympäristössä

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

1. Palvelujen johtaminen ja markkinointi, WSOY, Porvoo, Grönroos Christian (2001), 9789510256480. TAI
2. Service Management and Marketing: A Customer Relationship Management Approach. John Wiley & Sons, Grönroos, Christian (2000), 0471720348.
3. Artikkeleita luennoitsijan ohjeiden mukaan (2-3 kpl)

Vastuhenkilö(t): Elina Jaakkola

KV209001 LtoKV9.2 Kansainvälisen liiketoiminnan rooli yritystoiminnassa 3 op

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle kokonaiskuva kansainvälisen liiketoiminnan keskeisistä osa-alueista ja peruskäsitteistä. Kurssilla perehdytään erityisesti yritysten muuttuvaan liiketoimintaympäristöön kansainvälistymisen näkökulmasta, yritysten strategiaan vaihtoehtoihin sekä operatiivisiin toimintoihin. Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää kansainvälisen liiketoiminnan roolin yritystoiminnassa sekä omaa valmiudet soveltaa oppimaansa kansainvälisesti toimivan organisaation toiminnassa.

Toteutustavat: Luento-opetus 14 t.

Vaadittavat opintosuoritukset: 1. Ryhmätyönä tehtävä kirjallinen raportti

2. Kirjallinen kuulustelu

Arviointi: Numerolla 1-5.

Edeltävät opinnot: Perusopintokokonaisuuteen kuuluva kurssi LtoMA9 Markkinointi kansainvälisessä ympäristössä

Kirjallisuus/Oppimateriaali:

Kilpailukyky huippukuntoon - suomalaisyritys kansainvälistyy. WSOY. Äijö, Toivo (2008).

Vastuhenkilö(t): Elina Pelto